

Ewa Szary

"Pozycja narratora w powieściach tendencyjnych Elizy Orzeszkowej", Anna Martuszevska, Gdańsk 1970 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 14/41, 118

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/I/ MARTUSZEWSKA Anna: Pozycja narratora w powieściach tendencyjnych Elizy Orzeszkowej. Gdańsk 1970. Gd. Tow. Nauk. Wydz. I Nauk Społ. i Hum. Seria monograficzna Nr 35 s. 159, zł 25,-

Praca wykorzystuje teoretycznoliteracką kategorię narratora do analizy tendencyjności we wczesnych powieściach E. Orzeszkowej. Tendencyjność jest określana przez autorkę jako sposób realizacji idei w utworze literackim, podporządkowującej sobie wszystkie elementy utworu literackiego, wyrażającej też autora. Analiza pozycji narratora i jego relacji ze światem przedstawionym w powieści /narrator ujawniony, narrator - obserwator i komentator, narrator abstrakcyjny/ skłania autorkę do konstruowania kilku odmian stylistyczno-językowego modelu powieści tendencyjnej. Tendencyjny charakter pierwszych powieści Orzeszkowej wspiera się - zdaniem autorki - przede wszystkim na pozycji narratora, komentującego i uogólniającego swoją wiedzę o świecie przedstawionym.

BF/41

E.Sz.

/I/ WIELLEK René, WARREN Austin: Teoria literatury. Przeł. z ang./ J. Krycki, I. Sieradzki, M. Żurowski, pod red. i z posłowiem M. Żurowskiego. PIW. Warszawa 1970 s. 435, nlb.1, bibliogr., zł 70,-

Polska wersja klasycznej prozy z zakresu teorii literatury, wydanej po raz pierwszy w 1948 r., a potem wielokrotnie wznawianej i tłumaczonej. Autorzy wywodzą się z kręgu literaturoznawstwa anglosaskiego, wiele idei teoretycznych spożytkowanych i upowszechnionych w pracy przejęli z twórczości krytycznej T.S. Eliota /np. pojęcie "obiektywnego korelatu"/ oraz z tzw. "nowej krytyki". Systematyczne wyjaśnienie całego złożonego kompleksu zagadnień związanych: 1/ z zadaniami i celami stojącymi przed współczesnym literaturoznawstwem /część I i II/, 2/ ze sposobem istnienia oraz budową dzieła literackiego /część V/, jak również jego oceną i wartościowaniem /część III i IV/ - nadaje omawianej pracy charakter podręcznikowy.

BF/41

E.Sz.